

לישראל	הגנה	צבא
הכללי	ראש המטה	לשכת
העליון	הפיקוד	מזכירות
03-5691120		טלפון
03-5698296		פקס
100167-2-68485		סימוכין:
התשפ"ב	באלול	ב'
2022	באוגוסט	29

לכבוד

עו"ד רן כהן רוכברגר

rannco@gmail.com : מייל

עו"ד כהן רוכברגר שלום רב,

הנדון: פנייתך בבקשה לפתיחה ועדת חקירה על נסיבות פציעתו של סמ"ר בראל חדריה שמואלי ז"ל

1. בהמשך לפנייתך מיום ה-9 בינואר 2022 ללשכת ראש המטה הכללי, אעדכנך כי תוכן הדברים הועבר לבדיקת הגורמים האמונים על הנושא בצה"ל.
2. בפתח הדברים, נבקש להביע שוב את צערנו העמוק על נפילתו של סמל ראשון בראל חדריה שמואלי ז"ל. אנו כאבים את כאבה של המשפחה, וצה"ל ימשיך לעמוד לשירותה של המשפחה בכל שיידרש.
3. צה"ל מחייב תחקיר מעמיק של כל אירוע מוות וכך גם תוחקרו נסיבות מותו של בראל ז"ל בצורה יסודית ומעמיקה. סיכום ממצאי התחקיר הוצג למשפחה בתאריך 27 בדצמבר 2021. להלן נתייחס לשאלותיכם בעקבות סיכום התחקיר שהוצג לכם, כפי שהועלו על הכתב במכתבכם.
4. סעיף א'- צפייה בתיעוד האירוע: מצורפות תמונות בנספח א'.
5. סעיף ב' – האזנה לרשת הקשר: לאור מגבלות ביטחון מידע לא ניתן לחשוף חומר מבצעי בדמות רשת קשר.
6. סעיף ג' – כמה זמן קודם לפגיעה בבראל ז"ל היו המתפרעים הפלסטינים צמודים לחומה? המתפרעים הפלסטינים הגיעו למרחב המכשול (החומה) בשעה 17:28 והפגיעה בבראל ז"ל הייתה בשעה 18:16 – 48 דק' לאחר מכן.
7. סעיף ד' – מדוע בזמן אמת לא ניתנה הוראה להסיג את הכוח של בראל ז"ל לעמדה מוגנת? בזמן אמת הכוח נע לעמדות קדמיות, בצמוד לחומה, על מנת להדוף את מפרי הסדר. במקרה שבו יש התקרבות של המון לגבול, המענה הצבאי הינו שימוש באמצעים על מנת להרחיקם ולמנוע חדירה לשטח מדינת ישראל. מכיוון שלא הייתה הערכה שיבוצע שימוש בנשק חם בהפרת הסדר, הכוח פעל מטווחים קצרים כפי שנעשה פעמים רבות בעבר.

8. סעיף ה' – מדוע לא הופעלו אמצעים אחרים כלפי הפורעים על מנת להרחיקם - "צעקה", מדוכת "ונוס" וכד'!
- הופעלו מספר אמצעים להרחקת מפרי הסדר החל מהשעה 17:20 שבה החלו המתפרעים לרדת לכיוון מזרח – ירי גז, ירי ונוס, ירי רוגר, ירי צלפים.
9. סעיף ו' – האם כוחות אחרים שהיו בנקודות אחרות בחומה כן הוסגו לאחור באירועי אותו יום? אם כן, מי נתן להם את ההוראה ומדוע לא ניתנה הוראה דומה גם לצוות של בראל ז"ל? לא, רק לאחר האירוע קיבלו הכוחות ממפקד החטיבה הצפונית הוראה לסגת לאחור.
10. סעיף ז' – מדוע נמצא בתחקיר שהחלטת המפקדים למקם את הכוח על המכשול כאשר המתפרעים צמודים אליו היא שגיאה רק בדיעבד? שהרי פעמים רבות קודמות התקרבו פורעים לחומה והיוו איום על כוחותינו. בכלל זה, המשפחה תבקש לדעת האם נכונה הידיעה שפורסמה בעיתון "הארץ", שלפיה בתחקיר עלה שעוד במרץ 2019 התריעו לוחמים בפני מפקדיהם כי מהעמדה שבה עמד ובה נפגע בראל ז"ל אי אפשר לראות את המתרחש מתחתיה בצד הפלסטיני.
- ההחלטה למקם את הכוח על המכשול, גם כאשר המתפרעים צמוד למכשול, התקבלה על בסיס ניסיון העבר ולאור יכולת מבצעית מוכחת עם הפעלת הימ"ס בסיטואציות דומות. באותו היום, נעשה באופן חריג מאוד ובלתי צפוי שימוש בנשק חם מתוך ההמון כחלק מהפרת סדר עממית. על כן, במסגרת התחקיר, וכחלק מתהליך הלמידה, התברר בדיעבד שההחלטה להתמקם צמוד למכשול, ולהישאר שם, הייתה שגויה. כמו כן, וכפי שצויין, ניהול ההפס"ד בוצע באופן זה פעמים רבות בעבר וכי לא מוכרות תלונות קודמות של לוחמים בנוגע להתנהלות מבצעית מאחורי החומה.
11. סעיף ח' – מדוע נקבע בתחקיר כאילו השימוש של פלסטינים מתפרעים בנשק חם וקטלני סמוך לחומה היה "לא צפוי"? האם לא אירע פעמים רבות בעבר שנעשה שימוש בנשק חם מצד פלסטינים בגזרה בחסות הפרות סדר אלימות? האם לא התקבל גם מידע מודיעיני על שצפויים אירועים חריגים לציון 52 שנים לשריפה באל-אקצא (לשיטת חמאס)?
- בשנים האחרונות בהתפרעויות בכלל הרצועה האירועים האלימים כללו יידוי אבנים, השלכת מטענים והבערת צמיגים - אך לא בוצע שימוש בנשק חם וקטלני מתוך ההמון של מפרי הסדר, כפי שהתבצע באירוע בו נהרג בראל ז"ל. כמו כן, לא התקבל מידע מודיעיני אודות כוונה לעשות שימוש בנשק חם, והכוונה לעשות שימוש בנשק חם, גם לא זוהתה בשטח לפני האירוע. ההערכה המבצעית והמודיעינית הייתה שצפוי הפס"ד במקביל לעצרת, אך ללא גלישה למרחב הגדר וללא אלימות חריגה. על בסיס זה, התקבלה החלטה מקצועית להיערך מאחור ולשפר לפניים במידת הצורך כמו במקרים קודמים ולהימנע מגירוי ההתקהלות וההמון להגעה למרחב.
12. סעיף ט' – מדוע ניתנו לכוחות מאחורי החרך פקודות עמומות ומבלבלות "להכיל" את הפרת הסדר ולא לבצע ירי, שיכול היה לחרתיע את הפורעים ולהגן על הכוחות מפגיעה?
- ההנחיות שניתנו לכוחות הן טרם ההיערכות והן במהלכה היו ברורות וניתנו בהתאם להערכת המצב המקצועית של המפקדים בשטח. על בסיס ההערכות המוקדמות והניסיון עם הפרות סדר קודמות, הכוחות נערכו תחילה בעמדות אחוריות. מרגע שזוהתה התקרבות של מפרי הסדר למרחב הגדר הכוחות עברו להיערכות בעמדות קדמיות מלפנים, כפי שנעשה באירועים קודמים, על מנת להדוף את מפרי הסדר. במקביל, הכוחות החלו לבצע הליך סדור של דרדור אמצעים, בהתאם לכללי הפתיחה באש, שכלל, שימוש באמצעים לפיזור הפגנות, וכן ירי רוגר וירי צלפים לעבר מסיתים מרכזיים ומפרי סדר מרכזיים. בשים לב להיקף האלימות החריג ולסוג האלימות שננקטה באירוע,

בלמ"ס

ולסיכון שנשקף עקב כך, היקף הירי היה נרחב ביחס לאירועים קודמים (סה"כ, בוצע ירי לעבר כ – 40 מסיתים מרכזיים ומפרי סדר מרכזיים).

13. סעיף י' – לאחר שזמן קצר קודם לכן כבר ניסו המתפרעים האלימים לחטוף נשק מלוחם דרך חרף הירי בגדר – ולאחר שהתחוורה תמונת המצב החמורה – איך לא בוצעה היערכות מותאמת לאיום הברור?

ברגע שהתבררה תמונת המצב, קרי שהפרת הסדר הפכה לאלימה, ההתנהלות המבצעית והפקודות שניתנו על ידי המפקדים השתנתה בהתאם. הדבר בא לידי ביטוי בעיקר בהפעלת אש על ידי לוחמים. המטרה הייתה להדוף את המפגינים מן החומה, תוך ניהול הפס"ד מטווח קרוב ומאחורי מחסות. לא עלתה בשלב הזה מחשבה לסגת לאור העובדה שניסיון העבר לימד שזו הדרך האפקטיבית להתמודד עם הפס"ד צמוד חומה.

14. סעיף יא' - בסרטון שהופץ על ידי הפלסטינים נראים מראות קשים של פורעים פלסטינים שהטיחו סלעים בנשק הצבאי שבצבץ מהחרף ותקיפה במוט. איך אפילו אז, כאשר היה ברור עד כמה האיום קרוב ועד כמה תעוזת המפגעים גדולה, לא ניתנה הוראה לכוח לשפר עמדות מהנקודה שבה היה בנחיתות וב"עיוורון" מול האויב?

כאשר ההמון נצמד לחומה והפרת הסדר הפכה להיות אלימה, הנחה המח"ט על נקיטת פעולות מבצעיות לאור השינוי בהערכת המצב. לרבות, כאמור, שימוש בכלל האמצעים לפיזור הפגנות שיש ברשות הכוחות ובהמשך, ביצוע ירי חי על ידי צלפים כנגד מסיתים מרכזיים ומפרי סדר מרכזיים על מנת להרחיקם מהחומה. חשוב לציין כי אין דרך נוספת לבצע ירי, למעט השימוש בחרכים הייעודים בחומה.

15. סעיף יב' - האם המח"ט ברור היה במקום וסמוך לבראל ז"ל זמן קצר קודם לפציעתו? האם היה לצידו כאשר נפגע מהירי?

בשעה 17:20 התמקמו כוחות הימ"ס והחפ"קים (כולל חפ"ק המח"ט) בעמדות הלחימה בחומת עוז ובשעה 17:50 מפקד החטיבה הצפונית וסמג"ד נחל עוז נכנסו לתוך מעבר קרני (84-80 'הוברס') על מנת להרחיק את המתפרעים החוצים. בזמן זה בראל ז"ל התמקם בחרף בסמוך לק.ד 85 'הוברס' – טווח של כ-500 מ' ביניהם.

בזמן הפגיעה בבראל, מפקד החטיבה התמקם עשרות מטרים מבראל ז"ל ואף חבר לכוח להבנת חומרת הפגיעה.

16. סעיף יג' – מה היה חלקו של המג"ד סא"ל דיימונד באירוע? האם היה בתורנות באותו סופ"ש שבו אירע האסון? איזה הנחיות הוריד לכוחות ואיך ניהל (הוא / הסמג"ד) את האירוע? המג"ד לא היה בתורנות באותו סופ"ש אלא הסמג"ד. המג"ד ביצע אישור תכניות ביום שלישי ורביעי לפני האירוע והסמג"ד ביצע נוהל קרב מלא ובתוכו תדריך לפני ביצוע עם כלל הכוחות, בנוכחות הימ"ס לוודא את מוכנות הכוחות להפס"ד ביום חמישי, 19 באוגוסט (יום לפני האירוע) וביום האירוע ביצע סטטוס מוכנות נוסף לכלל הכוחות החבירים.

17. סעיף יד' – ביחס לחומה – מתי נקבעו החרכים הנמוכים בה שהעמידו את הלוחמים בנחיתות לעומת מחבלים פלסטינים, כשגובה החרכים היה בהישג ידם ואפשר להם להעמיד בנחיתות את כוחותינו? האם בביקורות קודמות לא עלה הדבר כתורפה מבצעית חריפה?

בלמים

במהלך השנים האחרונות (2018- כיום) נצבר ניסיון רב באשר לניהול הנכון והמדויק של הפרות הסדר במרחב קרני. בנוסף, הוקמה "חומת עוז" מתוך הצורך למענה מיטבי למול האיום במרחב, לאחר תקופת 'שומרי הסף' בה חזרו פעם אחר פעם המוני מתפרעים אלימים למרחב המכשול, אשר השחיתו את גדר המערכת, גרמו לנזקים רבים ונרחבים ואף חצו לשטח הארץ ולמרחב ההתיישבות. לשם כך גם נפתחו חרכי הירי בגבהים שונים בכדי להתמודד עם אתגרי הפרות הסדר האלימות. כמו כן לא עלה מן הכוחות או בביקורות פער מבצעי המתייחס לעניין כתורפה.

18. סעיף ט"ו + ט"ז – ביחס להכשרות המקדימות – המשפחה מבקשת לקבל תיעוד בדבר ההכשרה או התרגול שבראל ז"ל עבר או לא עבר ביחס לירי בדרך בתומה. המשפחה מבקשת לדעת האם בראל ז"ל תורגל לפני האירוע בירי מדרגות בדרך!

ביום שישי, 20 באוגוסט, בראל ז"ל השתתף באימון צלפים שבוצע על ידי מדריך קליעה של הימ"ס כחלק מנוהל קרב סדור לאירועי ההפס"ד שבו בוצע תרגול של מספר מצבי ירי, ירי במצבים משתנים, ירי לטווחים שונים, ווידוא איפוס ותקינות הנשקים. בנוסף, בראל ז"ל ביצע בחודש ינואר 2020 קורס צלפי לוט"ר במתקן אדם, אותו סיים בהצלחה.

במסגרת האימונים של בראל ז"ל, כאשר האחרון שביצע היה בחודש יוני 2021, בוצע תרגול ירי מחרך עם נשק צלפים וגם ירי מאחורי "שולחן" – מדמה את הצליפה מתוך זאב בגבול רצועת עזה. בנוסף, בראל ז"ל השתתף במבצע 'שומר החומות' בחטיבה הדרומית במהלכו ביצע ירי ופגע במפר סדר. לבראל ז"ל היה ניסיון מבצעי רב במקצועו כצלף ובפרט בירי מתוך חרך. גם באירוע עצמו, לפני שנפגע, ביצע ירי מדויק מהחרך לעבר מפר סדר ופגע בו.

19. סעיף י"ז – ביחס לפינוי הרפואי – המשפחה מבקשת לדעת מדוע לא פונה בראל בבהילות ל"סורוקה" במישרין שהיה ברכב הזאב, אלא עבר זמן יקר בהעברתו בשחלוף לרכב פינוי אחר. ברגע זיהוי הפגיעה החל מפקד הלבנה בפינוי של בראל על גבי רכב הזאב לנקודה ממוגנת (סוללת עפר), מרחק קצר מהנקודה שבה נפגע, לצורך קבלת טיפול רפואי ראשוני קריטי ורק לאחר מכן פונה על גבי אלונקה באמבולנס הגדודי לנקודת החבירה לניידת טיפול נמרץ.

כמו כן הזאב הוא כלי ממוגן כבד שמהירות הנסיעה שלו מוגבלת (מאט את הפינוי) והוא משמש לנסיעות ופינוי בתוך הגזרה ולכן על פי הנהלים שחלפו את בראל ז"ל מהזאב לניידת טיפול נמרץ (אמבולנס צבאי בדומה לאמבולנס של מדי"א) על מנת לקצר את זמן ההגעה לבית החולים.

20. סעיף י"ח – ביחס לפינוי הרפואי – המשפחה מבקשת לקבל את התיעוד על מועד הגעתו של בראל לבית החולים "סורוקה".

שעת האירוע – 18:16

שעת הגעה לבית החולים – מס' דקות לפני השעה 19:14.

תיעוד – נספח ב'

בלמים

נספת אי' – תמונות מיום האירוע

1. 16:37 - 400 אנשים ו-50' מגני ספר' הגיעו למוקד ההתקהלות.

2. 17:20 – תחילת ירידה מסיבית של החמון למרחב הריסון

בלמים

3. 17:28 - מעבר הריסון וריצת מפרי הסדר לעבר מרחב המכשול

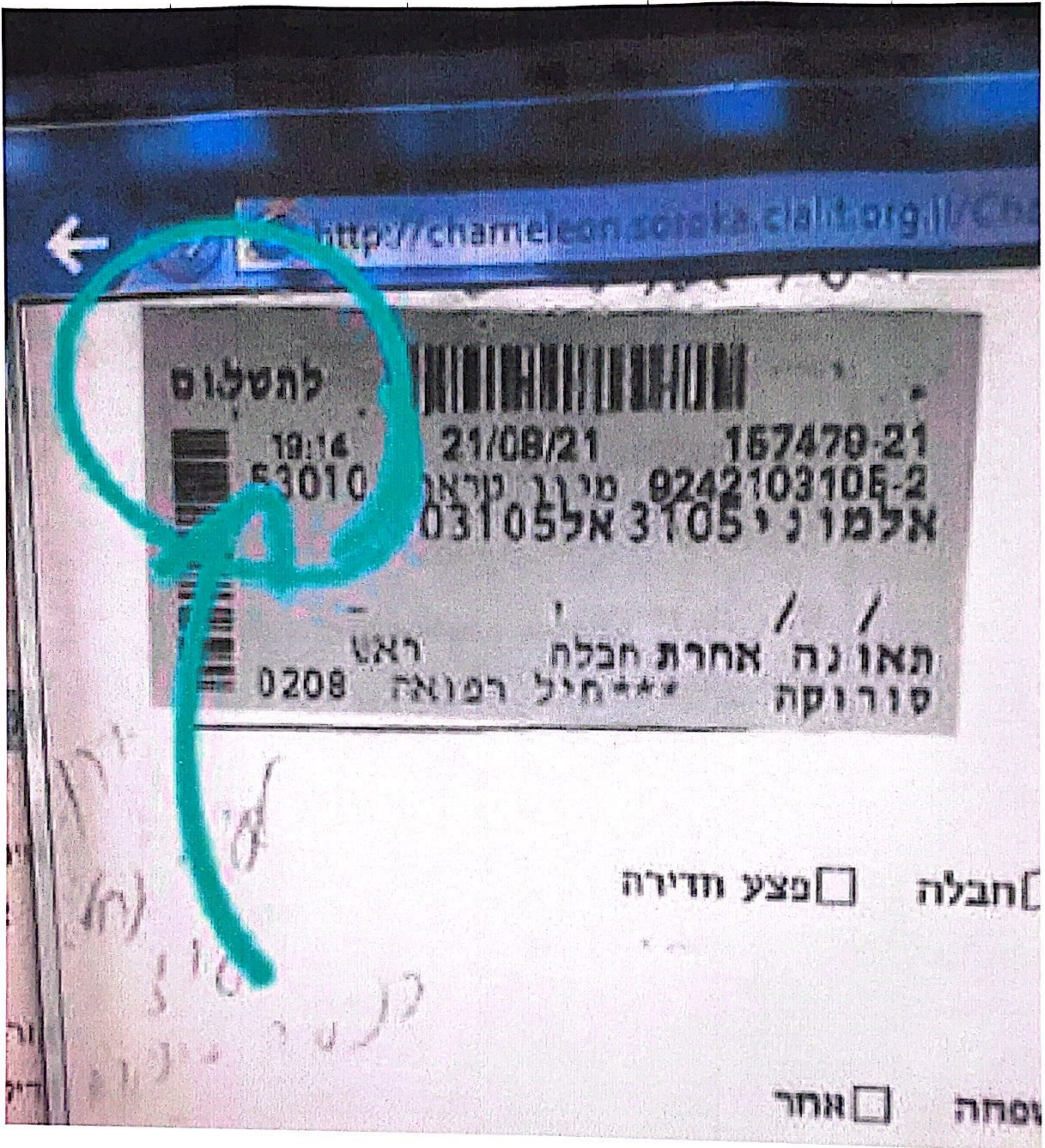

4. 17:35 - הגעה למכשול

נספח ב' – תיעוד בדבר הגעתו של בראל חדירה שמואלי ז"ל לביה"ח סורוקה

בברכה,

רס"ן בני בכר
רמ"ד כנסת ממשל וציבור
לשכת הרמטכ"ל